

безпеки; визначення превентивних заходів нейтралізації впливу потенційних загроз та ін.

З урахуванням викладеного, сутність організаційно-інформаційного забезпечення управління фінансово-економічною безпекою логістичних підприємств у перевезеннях вантажів, полягає у системі організаційно-економічних заходів оператора перевезень по створенню ланок ланцюгів постачань, які формуються на підставі визначених нормативно-правових актів, що регламентують процес перевезень, та спрямовані на запобігання й нейтралізацію загроз внутрішнього та зовнішнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Балалаев Александр Сергеевич. Методология транспортно-логистического взаимодействия при мультимодальных перевозках//Автореферат на соискание ученой степени доктора технических наук. – Режим доступа: <http://www.dissercat.com/content/metodogiya-transportno-logisti>.
2. Безпека ланцюга постачання за стандартом ISO 28000 / Ситніченко В. М., Кісельова Г. Б., Стоякин Є. А. – Режим доступу: <http://www.ukrtest.com/raznoe/publikacii/28.pdf>
3. Белецький Ю. В. Аналіз систем взаємодії різних видів транспорту на основі формування транспортно-логістических ланок при мультимодальних перевезеннях [Електронний ресурс] / Ю. В. Белецький, М. В. Мирошникова, А. В. Сергієнко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2015. – № 1. – С. 210–212. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VSUNU_2015_1_46.pdf

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТІВ В УКРАЇНІ

Можайкіна Н. В., канд. екон. наук, доцент, Сапега О. М., студентка, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Організація та функціонування механізму сучасної держави пов'язано із всебічним аналізом його складових елементів, а саме його інститутів. Інститути є ознакою та елементами стабільності суспільства. Жодна ринкова економіка неможлива без відповідних інституцій та без певної стратегії економічного розвитку з погляду сучасного інституціоналізму.

Один із найважливіших висновків теорії інституціоналізму полягає в тому, що тенденції еволюційного соціально-економічного розвитку суспільства визначаються не стільки розуміннями поточної економічної і політичної вигоди тих чи інших суспільних груп, скільки суспільними інститутами, закріпленими в їхній свідомості та в організаційних формах їхньої діяльності, стійкими традиціями і нормами поведінки, які відповідають ментальним особливостям населення [1, с. 21].

Відтак, розглядаючи інструментальну природу механізму сучасної держави, ми маємо враховувати, що складовими елементами механізму

сучасної держави є: інститути держави, що мають матеріальне вираження (державний апарат, державні підприємства, організації та установи), та інститути держави, що не мають матеріального вираження (інститут надзвичайного стану, інститут виборів, інститут референдуму та ін.). Але треба зауважити, що втілення в життя інститутів, які не мають матеріального вираження, здійснюється у більшості випадків через створення спеціальних підрозділів (комісій, штабів та ін.) за рахунок потенціалу інститутів, що мають матеріальне вираження.

Формування ефективних економічних інститутів, які б відповідали сучасним вимогам є нагальною необхідністю, тому: "Процес інституціоналізації – це пошук компромісів і досягнення згоди між різними економічними інститутами" [1, с. 34]. Теорія інституціоналізму вивчає та пропонує шляхи вдосконалення інституціонального середовища, під яким, зокрема, мається на увазі:

- сукупність основоположних економічних, політичних та соціальних правил, що обмежують людську поведінку [2, с. 287];
- рівень управлінського й підприємницького потенціалу, а також правової та соціологічної системи [2, с. 288];
- сукупність різнорівневих інститутів, що розглядається як інституційна матриця формальних правил і неформальних обмежень [1, с. 226].

Інституціональне середовище доцільно розглядати в площині систем відносин «економіка – політика», «економіка – право», «економіка – мораль», «економіка – ідеологія», «економіка – культура» тощо. У кожній із цих систем відносин формується і діє свій набір інститутів, причому як формальних, так і неформальних, які в цілому формують інституціональне середовище суспільства.

Результат функціонування інститутів в Україні відомий: створено суспільство з низькою ефективністю виробництва і відсталим рівнем життя людей, загальним одержавленням і монополізованою, негнучкою економікою, відсутністю демократичних інститутів. У нас відсутній визначальний ринковий інститут – економічна самостійність господарюючих суб'єктів. Саме він гарантує незалежність суб'єктів ринкової економіки, їхню економічну відповідальність, без чого ринку бути не може.

Інститут стратегічних досліджень основні проблеми інституціонального регулювання економіки України поділяє на два блоки : проблеми, пов'язані з економіко-політичною ситуацією та проблеми викликані особливостями взаємодії формальних і неформальних інститутів [3].

Проблеми, пов'язані з економіко-політичною ситуацією: обмеженість інформації, яка необхідна для прийняття рішень владними органами зі створення адекватного сучасним вимогам ринку інституціонального середовища; недосконалість демократичних інститутів (бюрократія на всіх рівнях управління проводить такі рішення, які гарантують отримання для неї економічної ренти за рахунок суспільства); неспроможність держави передбачити та ефективно контролювати наслідки прийнятих нею рішень.

Проблеми, викликані особливостями взаємодії формальних і неформальних інститутів: загальна слабкість розвитку демократичних і формальних механізмів специфікації та захисту прав власності; використання формальних інститутів владними структурами як джерела «отримання ренти» з підприємницьких структур; існування можливостей уникнення та невиконання формальних правил як за рахунок недосконалості нормативно-правової бази, так і за рахунок готовності владних структурних органів не виконувати її; обмеженість застосування формальних інституціональних практик у результаті розповсюдження неформальних практик ведення бізнесу; дорожнеча та неефективність застосування формальних практик у процесі господарської діяльності [3].

Як ми бачимо, інституціональне середовище в Україні ще досить слабе, тому основні напрями модернізації інституціональної системи на сучасному етапі передбачають: розвиток інститутів державного втручання і регулювання економіки для використання сукупності регулюючих форм та методів як монетарного і фіскального характеру, так і безпосередньо державного регулювання; вдосконалення ринкових механізмів: регулювання валютних курсів, процентних ставок, забезпечення стабільності на основі інфраструктури; виділення та узагальнення інституціональних складових макроекономічного рівня, що дасть можливість виявляти найбільш проблемні напрями інституціональних перетворень і формувати підходи до їх подолання. Головну роль у цих процесах повинна виконувати держава та її органи на всіх рівнях управління; розвиток інститутів, орієнтованих на соціальну сферу, подолання бідності, підтримання населення, забезпечення високого рівня життя; впровадження інноваційних процесів через залучення інвестицій у сфери економіки.

Список використаних джерел:

1. Манцуров І. Г. Інституційне планування в системі державного регулювання економіки : [монографія] / І. Г. Манцуров. – Київ : НДЕІ, 2011. – 655 с.
2. Ватаманюк З. Інституційні засади формування економічної системи України: теорія і практика / З. Ватаманюк. – Львів : Новий світ – 2000, 2005. – 648 с.
3. Регіональний філіал Національного інституту стратегічних дослідження у м. Львів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://contest.dffd.gov.ua/>.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВЕДЕННЯ ВЕНЧУРНОГО БІЗНЕСУ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

*Можайкіна Н. В., доцент, канд. екон. наук, Байдакова А. О., студентка,
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

У ринковій економіці існують різноманітні організаційні форми підприємств, орієнтованих на вирішення науково-технічних проблем і